

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOUS

KOKOUSAIKA 9.5.2017 klo 14.00 – 15.10

KOKOUSAIKKA kokoustila

LÄSNÄ Virtala Sauli puheenjohtaja
Katajamäki Anja varapuheenjohtaja
Salo Juha jäsen

MUUT Ylikangas Tuula tilintarkastaja, sihteeri

ASIAT 1- 5 §

PÖYTÄ-
KIRJAN
ALLE-
KIRJOITUS

Sauli Virtala
puheenjohtaja

Tuula Ylikangas
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi

Soinissa 21.5.2018

Anja Katajamäki
jäsen

Juha Salo
jäsen

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä

Soinissa 19.9.2018

1 §

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Tarkastuslautakunnan kokousmenettelyssä noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Kutsun antaa puheenjohtaja ja siinä on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Tarkastuslautakunnan kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. Asiasta päätetään puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Tarkastussäännön mukaan lautakunnan kokouksissa tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa lautakunnan kokouksiin.

Ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

tarkastuslautakunnan kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

---

2 §

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

Hallintosäännön mukaan pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan lautakunnan päättämällä tavalla.

Ehdotus:

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan siten, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan.

Päätös:

hyväksyttiin

---

3 §

VUODEN 2017 ARVIOINTIKERTOMUS

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomioita toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Tarkastuslautakunta esittää arvioinnin tulokset valtuustolle arviointikertomuksella.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta esittää vuoden 2017 arviointikertomuksen valtuuston käsiteltäväksi.

He VS

Päätös
hyväksyttiin. Hallintokunnilta pyydetään kommentit
arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista syyskuun loppuun
mennessä.

---

4 §

VUODEN 2017 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN TILIVELVOLLISILLE

Kuntalain 125 §:n mukaan on tilintarkastajan annettava valtuustolle
kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset.
Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja
voidaanko toimielimen jäsenille ja asianomaisen toimielimen
tehtäväalueen johtaville viranhaltijoille myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava
valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja
125 §:n mukaan valtuusto hyväksyessään tilinpäätöksen päättää myös
vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Tilintarkastaja on suorittanut kunnan tilintarkastuksen tilikaudelta 2017.
Hän on jättänyt 9.5.2018 päivätyin tilintarkastuskertomuksen.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta esittää, että vuoden 2017 tilinpäätös hyväksytään ja
tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 2017.

Päätös
hyväksyttiin.

---

5 §

MUUT ASIAT

Ehdotus: Tarkastuslautakunta ottaa käsiteltäväksi lautakunnan jäsenten ja
tilintarkastajan mahdollisesti esille ottamat asiat.

Päätös: muita asioita ei ollut

He JS

Soinin kunta

Tarkastuslautakunnan
ARVIOINTIKERTOMUS
2017

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

1.1. Tehtävä

Valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL:n 121 §:n mukaisesti huolehtia kunnan hallinnon ja taloudenhoidon tarkastuksen järjestämisestä.

Lautakunnan keskeiset tehtävät ovat:

- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelu
- valtuuston talousarvion yhteydessä asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi
- talouden tasapainotuksen toteutumisen arviointi tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyysarviointi, mikäli kunnan ta- seessa on kattamattomia alijäämiä
- kunnan hallinnon ja palvelutuotannon tarkoituksenmukaisuuden ja tuloksellisuuden sekä laadun arviointi.

Yksityiskohtaiset säädökset tarkastuslautakunnan tehtävistä on annettu kuntalain 121 ja 125 §:ssä sekä kunnanvaltuuston hyväksymässä tarkastussäännössä.

1.2. Kokoonpano

Valtuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2017-2020 seuraavat jäse- net ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Virtala Sauli, pj.	Åkerman Tuula
Katajamäki Anja, vpj.	Källi Saija
Salo Juha	Saarimaa Tero

Lautakunnan kokouksissa asiat ratkaistaan puheenjohtajan esittelystä. Pöytäkirjanpitä- jänä toimii toimikauden 2017-2020 tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisön BDO Auditor Oy:n vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi nimeämä JHT, HT Tuula Ylikangas. Puheenjohtaja Sauli Virtala ei osallistunut esteellisenä teknisen lautakunnan arviointiin, varapuheenjohtaja Anja Katajamäki ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan ar- viointiin.

1.3. Työskentely

Tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet eri toimielinten hallintoa sekä keränneet tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta. Lisäksi lauta- kunta on kuullut johtavia viranhaltijoita.

2. Sitovien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Kuntastrategia

Kunnan toimintaa tulee johtaa kunnanvaltuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 8.6.2017 uuden kuntastrategian, jonka mukaan Soini on itsenäinen kunta, jossa perheet ja työpaikat ovat elinvoiman lähde, Kunnassa on riittävästi palveluita, joilla kehitetään kuntalähtöisesti, aktiivisesti ja suunnitelmallisesti - yhdessä yritysten, yhteisöjen ja erityisesti muiden kuntien kanssa. Eri-tyisesti kunnan infraa kehitetään tukemaan elinkeinoelämää.

Soinissa on mahdollisuus elää hyvää ja aktiivista elämää toimivassa ja turvallisessa sekä luonnonläheisessä ja puhtaassa ympäristössä. Kuntalaiset ovat terveistä, onnellisia ja tyytyväisiä elämäänsä. Kunnan yhteisöissä on positiivisuutta, rentoutta ja yhteen hiileen puhaltamista.

Strategiasta johdetut valtuustokauden tavoitteet:

- Toimiva kunnallishallinto
  - o tasapainoinen kuntatalous
  - o ketterä ja nopea päätöksenteko
  - o tarjoamme kuntalaisille, yhteisöille ja yrityksille mahdollisuutta osallistua kehittämiseen
- Vetovoimainen elinympäristö
  - o kuntamarkkinoinnin lisääminen ja Soinin vahvuuksien esiinnostaminen
  - o avataan ovet yrittäjille ja lisätään yhteistyöt
  - o elinympäristön turvallisuuden lisääminen
  - o puhtaiden energiaratkaisujen esiinnostaminen aluekehittämisessä
  - o luontoharrastusmahdollisuuksien lisääminen
  - o lähi- ja luontomatkailun kehittäminen
- Laadukkaat peruspalvelut
  - o asiakaslähtöisten peruspalvelujen säilyttäminen
  - o laadun ja asiakastyytyväisyyden seuraaminen
  - o palveluiden saatavuuden parantaminen uusi teknologia hyödyntäen

Kunnan hallintokunnille asettamat tavoitteet tulee jatkossa pohjautua kuntastrategiaan. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että positiiviseen väestönkehitykseen panostetaan esim. erilaisilla kannusteilla.

Perusturva

Soini liittyi vuoden 2017 alusta Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystayhtymään. KuusSoTe vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä ja toimii tilaa- ja viranomaistahona. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannosta vastaa kuntayhtymän jäsenkuntien ja Pihlajalinna Oy:n omistama yhteisyritys Kuusiolinna Terveys Oy.

Kuusiolinna Oy tuottaa terveyspalvelut, hyvinvointi- ja sosiaalipalvelut sekä ikäihmisten palvelut. Soinin vuoden 2017 perusturvan kustannusten lähtökohtana on vuoden 2016

perusturvan kustannukset. Ostot KuusSoTelta oli yhteensä 8,09 m€; perusturvan kokonaiskustannukset olivat 8,54 m€; alitusta talousarvioon verrattuna oli 73.698 €. Tarkastuslautakunta toteaa tyytyväisenä, että kustannukset pysyvät annetussa raamis-
sa.

Sivistystoimi

Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alue purkaantui vuoden 2017 alusta ja Soinin kunta järjesti sivistystoimen omana toimintana. Vuosi oli haasteellinen uusien järjestelyjen ja viranhaltijavaihdosten johdosta, mutta taloudellisesti sivistystoimi kokonaisuudessaan toteutui lähes talousarvion mukaisesti, ylitystä oli n. 9.800 €.

Varhaiskasvatustoiminnan sitovana taloudellisena tavoitteena oli kustannukset yhteensä 935.430 euroa. Toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 844.301. Sitova taloudellinen tavoite alittui 91.129 euroa (9,7 %). Talousarvion alitus johtui kotihoidon tuen käytön vähenemisestä, määrärahaa jäi käyttämättä 74.736 €, myös henkilöstökuluissa on säästetty.

Perusopetuksen talousarvio Soinin kunnan osalta 1.815.542 € toteutui 1.911.702; ylitys 96.160 € €. Suurimmat ylitykset olivat sisäisten palvelujen ostot 45.490 €, ja tilapalvelut 77.854 €. Yhtenäiskoulun peruskorjaus valmistui ja uudet toimivat tilat on otettu käyttöön loppuvuonna 2017.

Vapaa-aikatoimi

4H-yhdistyksen kanssa on tehty ostopalvelusopimus nuorisotoimen tehtävien hoitamisesta. Toiminta sisältää ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorisovaltuusto aloitti toimintansa ja kokouksia oli kolme. Nuorisotoimeen varatuista määrärahasta (77.330 €) toteutui 60.240 €.

Liikuntatoimi toteutti eri-ikäisille monipuolisia liikuntatapahtumia ympäri vuoden. Tapah-
tumien ja tiedottamisen osalta tiivistettiin yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Erilaisten kuntokampanjoiden avulla kannustettiin kuntalaisia omatoimiseen terveysliikuntaan läpi vuoden. Liikuntatoimen talousarvio 184.678 € ylittyi; toteutuma oli 197.140 €. Ylitys johtui pääosin tilapalveluista sekä vyörytetyistä hallinnon menoista.

Tekninen toimi

Teknisen toimen tehtävänä on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää kuntaympäristöä. Vuoden aikana saatiin valmiiksi Pihlaanmäen asuntoalueen asemakaava, aloitettiin Teollisuustien kaavan tarkistaminen ja Yrityslaakson kaavan laajennus. Tuulivoimakkaavat on edelleen kesken valitusten johdosta.

Vesihuoltolaitoksen taksat on tarkistettu vuoden 2017 alusta lukien. Vesihuoltolaitoksen tulos oli n. 118 t€ alijäämäinen. Myös lämpölaitoksen tulos on alijäämäinen n. 20 t€. Tulosta huonontaa melko pitkällä verkostolinjalla suhteellisen pieni kulutus; lämpölinjojen vuoto ja verkostosta poistuneet kiinteistöt.

Vuoden 2017 talousarviossa tekniselle toimelle oli varattu määrärahaa 1.298.670 €. Kokonaisuudessaan teknisen toimen talousarvio toteutui 855.105 € eli alitusta tuli 443.565 €. Suurimmat erot talousarvioon verrattuna oli puhdistus- ja ravitsemuspalveluissa.

Teknisen toimen tulee kiinnittää huomiota siihen, että verkostot saadaan tehokkaaseen käyttöön.

Rakennusvalvonta

Rakentaminen oli edelleen vilkasta Soinin kunnan alueella. Rakennusvalvonnan tulot ylittyivät n. 27 t€. Talousarvion nettomenot olivat yhteensä 51.616 €. Toteutuneet nettokustannukset olivat 25.977 euroa eli talousarviomääräraha alittui 25.639 €.

Investoinnit

Investointiosa on sitova hanketasolla. Investointeihin oli v. 2017 varattu määrärahaa yhteensä 1.463.802 €; investointien toteutuma on 1.270.564 €. Suurimmat investointikohdetta oli yhtenäiskoulun laajennus (796.563 €), Laulumaan korjaus 70.694 € ja viemäri-verkoston saneeraus 59.560 €.

Lainakanta

Lainakanta oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 9,5 miljoonaa euroa; asukasta kohti 4.478. Edellisenä vuonna lainakanta oli 8,8 miljoonaa euroa ja asukasta kohti 4 042 euroa. Kuntien keskimääräinen lainamäärä ennakkotiedon mukaan vuonna 2017 oli 2.921 euroa asukasta kohti. Konsernilainoja vuoden 2017 lopussa oli yhteensä 14,3 miljoonaa euroa, mikä asukasta kohti on 6.786 euroa. Kunnan lainamäärä ylittää edelleen reippaasti kuntien keskimääräisen lainakannan asukasta kohden. Mikäli korkotaso nousee, muodostaa suuri lainamäärä kunnalle merkittävän taloudellisen riskin.

Lainakannan pienentäminen parantaisi taloudellisen riskin hallittavuutta.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. Kuntakonsernin vuosikate on ilman kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta negatiivinen
2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.

AK JS

3. Asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla.
 4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on vähintään 50 %

tunnusluku	kriteeri	2017	2016
alijäämä	-1.000 €/as ja edellisessä tp:ssä -500 €/as	755	301
vuosikate	ilman harkinnanvaraista avustusta negatiivinen	935	612
tulovero-%	väh. 1,0 %-yks. korkeampi kuin kuntien painotettu keskim. (v.2017; 19,91 %)	21,75	21,75
lainamäärä	kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien lainamäärän väh. 50 %:lla (v. 2016; 6148 €/as + 50%=9222)	6786	6267
suhteellinen velkaantuminen	kuntakonsernissa yli 50 %	57	47

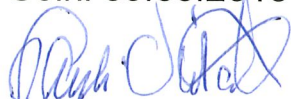
Tunnuslukujen raja-arvoista ylittyy kunnan tuloveroprosentti, joka on yli 1,0 % suurempi kuin kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti. Asukasta kohti laskettu lainamäärä konsernitilinpäätöksessä ei mene yli raja-arvon. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus vuoden 2017 tilinpäätöksessä on 57,0 %. Kuntakonsernin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

3. Yhteenveto

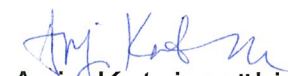
Vuosi 2017 oli muutosten aikaa; Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen purkauttua kunnan toiminnot on järjestetty omana toimintana. Talousarvion laadinnassa oli haasteita, mutta talousarvio kokonaisuudessaan toteutui arvioitua paremmin, tulos oli hyvä.

Kuntaan on saatu uusi kuntastrategia. Virkamiesjohdolla on tärkeä rooli strategian jalkauttamisessa ja soveltamisessa käytäntöön. Hallintokunnille asetettavat tavoitteet tulee pohjautua hyväksytyyn kuntastrategiaan. Tavoitteiden asettamiseen tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteet tulee olla toimintaa kehittäviä, mitattavia ja sellaisia, että kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa niiden toteuttamiseen.

Soini 09.05.2018

Sauli Virtala
puheenjohtaja

Anja Katajamäki
varapuheenjohtaja

Juha Salo
jäsen